

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента Герасименко Світлани Юріївни на дисертаційну роботу Курабцева Максима Дмитровича «Методика розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 014 Середня освіта (фізична культура)

Актуальність теми дослідження. Зважаючи на те, що у вітчизняній науковій літературі відсутні обґрунтовані висновки щодо диференційованих раціональних параметрів розвивальних (силових) вправ на уроках фізичної культури учнів старших класів та їх вплив на рівень їхнього соматичного здоров'я дають підстави вважати зазначену тему дослідження актуальною.

Своєчасність і актуальність дисертаційного дослідження Курабцева Максима Дмитровича за темою «Методика розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури» є незаперечною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дослідження відповідає тематичному плану та загальній науковій проблемі наукових досліджень Українського державного університету імені Михайла Драгоманова за напрямом: «Теорія і технологія навчання та виховання в системі освіти». Роботу виконано згідно з планом наукових досліджень кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я. Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 11 від 27 травня 2021 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність, новизна та повнота викладу в опублікованих працях. Високий ступінь достовірності та обґрунтованості результатів дослідження Курабцева Максима Дмитровича підтверджено методологічною і теоретичною базою дослідження, системним аналізом теоретичного матеріалу, виявленням причинно-наслідкових зв'язків між елементами досліджуваної проблеми.

Для визначення стану розробленості наукової проблеми дисертантом опрацьована достатня джерельна база, в тому числі й наукові роботи закордонних фахівців.

Високий ступінь обґрунтованості результатів виконаного дослідження обумовлений також: використанням адекватного меті та завданням набору методів наукового пошуку, що дало змогу отримати і коректно опрацювати достатню кількість дослідницького матеріалу; репрезентативністю вибірки

досліджуваних; тривалістю окремих етапів та дослідження загалом; кількістю наукових публікацій, в яких висвітлені основні результати дослідження; апробацією результатів; результатами впровадження у діяльність закладів загальної середньої освіти.

Викладений матеріал всесторонньо проаналізований, унаочнений і у логічній послідовності розкриває тему дослідження.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у тому, що автором вперше: теоретично обґрунтовано фізичні та фізіологічні, мотиваційні та адаптаційні передумови силовой підготовки в учнів старших класів різного рівня соматичного здоров'я; виявлено статеві та внутрістатеві особливості взаємодії показників здоров'я та силових тестів в учнів старших класів і на цій основі розроблено та обґрунтовано методіку розвитку силових здатностей на уроках фізичної культури з урахуванням їх рівня соматичного здоров'я; удосконалено зміст інваріантної складової навчальної програми з фізичної культури (загальнофізична підготовка) і педагогічний контроль під час застосування силових вправ на уроках фізичної культури учнів старших класів різного рівня соматичного здоров'я.

Практична значущість отриманих результатів полягає у розробленні диференційованої методіки розвитку силових здатностей для учнів старших класів різного соматичного здоров'я та впровадженні її в освітній процес фізичного виховання закладів загальної середньої освіти.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладено у чотирьох публікаціях автора у фахових вітчизняних наукових виданнях, що додатково відображає результати дослідження.

Отже, можна стверджувати, що поставлена мета дослідження досягнута, а представлена дисертація Курабцева Максима Дмитровича є завершеною науковою працею, виконаною з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Дисертаційна робота складається з анотацій (українською та англійською мовами), переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (241 найменування, з них 29 – іноземною мовою) та викладена на 210 сторінках, з яких 156 основного тексту. Дисертаційну роботу ілюстровано 17 таблицями та 5 рисунками.

У **вступі** дисертантом обґрунтовано актуальність теми дослідження; вказано її зв'язок з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет та охарактеризовано методи дослідження; розкрито наукову новизну і практичну значущість роботи; представлено інформацію про кількість наукових праць, опублікованих за темою дисертації; вказано дані про структуру та обсяг роботи.

У першому розділі «**Теоретичні основи диференційованого фізичного виховання школярів**» представлено результати аналізу науково-методичної літератури з досліджуваної проблеми. Дисертантом наведено особливості диференціації як об'єкта дослідження у педагогічній літературі; розкрито теоретичні передумови диференційованого фізичного виховання учнівської молоді; критерії диференціації учнів одного класу й статі на уроках фізичної культури охарактеризовано особливості застосування диференційованого підходу під час програмування занять з фізичного виховання школярів.

У другому розділі «**Морфофункціональні та рухові передумови розвитку фізичних здатностей учнів старшої школи різного соматичного здоров'я**» подано опис методів дослідження, які застосовувалися в процесі виконання дисертаційної роботи, наведена інформація щодо організації дослідження; представлено результати констатувального експерименту у межах якого дисертантом досліджено стан соматичного здоров'я учнів старших класів; взаємодію рівня соматичного здоров'я та показників фізичних здатностей учнів старших класів; сучасний стан серцево-судинної та дихальної систем в учнів старших класів різного рівня соматичного здоров'я; особливості рівня фізичного розвитку в учнів старших класів різного соматичного здоров'я.

У третьому розділі «**Розробка методики розвитку силових здатностей учнів старших класів різного соматичного здоров'я**» обґрунтовано методику розвитку силових здатностей учнів 16-17 років різного рівня соматичного здоров'я, педагогічні умови реалізації методики розвитку силових здатностей старшокласників різного рівня соматичного здоров'я.

У **висновках** дисертації представлено основні результати роботи.

Позитивно оцінюючи наукову працю Курабцева Максима Дмитровича, необхідно зазначити деякі зауваження, побажання:

1. На нашу думку доцільно комплекси вправ та рухливі ігри для силової підготовки старшокласників подати у додатках, а не у тексті роботи.
2. Загальні висновки роботи мають чітко відображати повноту виконання поставлених у роботі завдань.
3. Список використаних джерел містить велику кількість застарілих джерел.
4. У тексті дисертації зустрічаються окремі стилістичні та граматичні огріхи і неточності.

Однак висловлені зауваження й побажання не применшують значення роботи і внеску дисертанта в теоретико-методичну проблематику та не спростовують загальної позитивної оцінки рецензованої наукової праці Курабцева Максима Дмитровича. Виконане дисертаційне дослідження цінне у теоретичному і практичному аспектах.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Курабцева Максима Дмитровича на тему «Методика розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, актуальне теоретичне і практичне значення, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, із змінами, внесеними згідно Постанов Кабінету Міністрів №341 від 21.03.2022 р., №502 від 19.05.2023 р., №507 від 03.05.2024 р.), а її автор Курабцев Максим Дмитрович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура).

Опонент:

завідувач кафедри теорії та методики
фізичного виховання і спорту
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка,
кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана ГЕРАСИМЕНКО

Підпис Герасименко С.Ю. засвідчую
Вчений секретар вченої ради
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка,
кандидат філологічних наук, доцент

Ірина ПАТЕН